EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 16.12.2025
COM(2025) 999 final

2025/0424 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 92/6/EMÜ, et vabastada teatavad N_2-kategooria elektrisõidukid kiiruspiiriku paigaldamise ja kasutamise nõudest

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Laiema tausta kohta vt COM(2025) 993 final.

Käesolev algatus on osa meetmepaketist, mille eesmärk on kõrvaldada regulatiivsed takistused elektriliste väikeste tarbesõidukite kasutuselevõtul.

Nõukogu direktiiviga 92/6/EMÜ[1] on ette nähtud kiiruspiirikute paigaldamine ja kasutamine teatavates raskeveokites liiklusohutusega seotud põhjustel (raskeveokite ja busside kallakust ülessõitmiseks vajalik mootorivõimsus võimaldab neil tasasel teel sõita liigse kiirusega, mis ei ole kooskõlas nende sõidukite muude osade, näiteks pidurite ja rehvide omadustega) ning teatavates liikmesriikides keskkonnakaitsega seotud põhjustel. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/85/EÜ[2] laiendati direktiivi 92/6/EMÜ kohaldamisala kõigile N_2-, N_3-, M_2- ja M_3-kategooria sõidukitele. Direktiivi 92/6/EMÜ artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et „N_2- ja N_3-kategooria mootorsõidukeid võib kasutada teel ainult juhul, kui need on varustatud kiiruspiirikuga, mis ei võimalda kiirusel tõusta üle 90 km/h“.

Elektrilised väikesed tarbesõidukid (elektrikaubikud) on oma aku massi tõttu raskemad kui samaväärsed fossiilkütusel töötavad sõidukid. Kuigi nende kandevõime ja kasutusotstarve on samad mis väikestel sisepõlemismootoriga tarbesõidukitel, mille lubatud täismass on alla 3,5 tonni, kuuluvad need aku lisamassi tõttu N_2-kategooriasse ja seega selliste õigusaktide kohaldamisalasse, mis nõuavad kiiruspiiriku paigaldamist – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2144[3] ja direktiiv 92/6/EMÜ.

See nõue muudab üle 3,5-tonnise massiga elektrikaubikud tarbijate jaoks, kellest paljud on VKEd ja mikroettevõtjad, kiiruspiiriku paigaldamise ja kasutamisega seotud kulude tõttu vähem atraktiivseks. Selline lisakoormus pidurdab elektrikaubikute arvu suurenemist teedel võrreldes sarnaste sisepõlemismootoriga kaubikutega, mistõttu võib ka sõidukitootjatel olla raskem saavutada väikeste tarbesõidukite CO_2 heite sihttasemeid.

Määrust (EL) 2019/2144 muudetakse paralleelse seadusandliku ettepanekuga (mis on esitatud dokumendis COM(2025) 993 final), millega vabastatakse N_2-kategooria elektrikaubikud, mille lubatud täismass on üle 3,5 tonni, kuid ei ületa 4,25 tonni, kiiruspiirikuga varustamise kohustusest, seades need seeläbi võrdsele alusele samaväärsete fossiilkütusel töötavate sõidukite – N_1-kategooria diiselkaubikutega. Määruse (EL) 2019/2144 muutmine ei avaldaks mingit mõju, kui asjaomaseid sõidukeid (N_2-kategooria sõidukid) ei saaks liikluses kasutada, sest need ei ole varustatud kiiruspiirikuga. Seetõttu on vaja muuta direktiivi 92/6/EMÜ artiklit 3, millega praegu nähakse ette, et kõiki N_2- (ja N_3-kategooria) sõidukeid tohib kasutada teel ainult juhul, kui need on varustatud kiiruspiirikuga. Direktiivis tuleks ette näha samasugune erand, et asjaomaseid sõidukeid saaks teedel kasutada ka ilma kiiruspiirikuta.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev algatus on kooskõlas ühise transpordipoliitikaga, millega edendatakse transpordi CO_2 heite vähendamist ning toetatakse vähese heitega ja heiteta sõidukite laialdast kasutuselevõttu[4]. Liiklusohutuspoliitika eesmärk on vähendada liiklussurmade ja raskete vigastuste arvu liidu teedel 2020.–2030. aastal 50 % ning viia need arvud 2050. aastaks nulli

---

1 EÜT L 57, 2.3.1992, lk 27. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/6/oj.
2 EÜT L 327, 4.12.2002, lk 8. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2002/85/oj.
3 ELT L 325, 16.12.2019, lk 1. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2144/oj.
4 Vt COM(2020) 789: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789.

lähedale[5]. Elektrikaubikute, mille lubatud täismass on üle 3,5 tonni, kuid ei ületa 4,25 tonni, kasutamise lubamine teedel ilma kiiruspiirikuta ei ole eeldatavasti vastuolus liiklusohutuspoliitikaga, kuna tänapäevased sõidukid on varustatud mitmesuguste täiustatud juhiabisüsteemidega, sealhulgas arukate kiirusekontrollisüsteemidega, mida ei olnud 2002. aastal olemas, kui direktiivi 92/6/EMÜ kohaldamisala laiendati N_2-kategooria sõidukitele.

Sellega seoses tuleb märkida, et kui neid ei juhi C- või C1-kategooria juhiloaga kutselised juhid, võivad asjaomaseid elektrikaubikuid juhtida ainult kogenud sõidukijuhid. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/126/EÜ[6] artikli 6 lõike 4 punktile c võivad liikmesriigid lubada B-kategooria juhiloa omanikel juhtida oma territooriumil alternatiivkütusel töötavaid kaubaveokeid, mille lubatud täismass ületab 3,5 tonni, kuid ei ületa 4,25 tonni, üksnes juhul, kui neile on juhiluba väljastatud vähemalt kaks aastat tagasi. Hiljuti vastu võetud neljandas juhilubade direktiivis[7] on see võimalus muutunud kogu liitu hõlmavaks kohustuslikuks sätteks, mida on laiendatud lisaks kaubaveokitele ka muudele sõidukitele ja mida kohaldatakse alates 26. novembrist 2027. Alternatiivkütusel töötavate N_2-kategooria sõidukite, näiteks elektrikaubikute, mille lubatud täismass ületab 3,5 tonni, kuid ei ületa 4,25 tonni, käsitlemine N_1-kategooria sõidukitena on selle poliitikaga kooskõlas.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on osa Euroopa autotööstuse konkurentsivõimet käsitlevate meetmete paketist. Selle eesmärk on vähendada tööstusharu haldus- ja kohandamiskulusid, et tagada hästi toimiv ühtne mootorsõidukite turg, säilitades samal ajal õigusraamistikus kehtestatud ohutuse ja keskkonnatoime kõrge taseme.

Määruse (EL) 2019/2144 kohaselt peavad M_2-, M_3-, N_2- ja N_3-kategooria sõidukid olema varustatud ÜRO eeskirjale nr 89 vastavate kiiruspiirikutega. Kuna elektri jõul liikuvad N_2-kategooria sõidukid, mille suurim tehniliselt lubatud täismass on vahemikus 3,5–4,25 tonni, on paralleelse seadusandliku menetluse käigus (vt COM(2025) 993 final) sellest nõudest vabastatud, tuleks samad sõidukid direktiivi 92/6/EMÜ kohaldamisalast välja jätta, et lubada nende kasutamist teedel ilma kiiruspiirikuteta. Seega tagatakse käesoleva direktiiviga kooskõla ettepanekuga muuta määrust (EL) 2019/2144.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva direktiivi õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõige 1.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

EL ja liikmesriigid jagavad transpordivaldkonna reguleerimisel pädevust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 4 lõike 2 punktile g. Kuna mootorsõidukeid kasutatakse üha enam piiriüleselt, vähendab ühtne õigusraamistik nõuete täitmise ja jõustamise kulusid kogu liidus. Direktiivis 92/6/EMÜ on juba sätestatud teatavate kategooriate mootorsõidukite kiiruspiirikute paigaldamise ja kasutamise ühine liidu raamistik. Kõnealust direktiivi saab muuta üksnes liidu tasandil.

---

5 Vt „Säästev liikuvus Euroopas – ohutu, ühendatud ja keskkonnahoidlik“. COM(2018) 293 final; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0293.

6 ELT L 403, 30.12.2006, lk 18. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2006/126/oj.

7 ELT L 2025/2205, 5.11.2025. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/2205/oj.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik kooskõla tagamiseks paralleelselt kavandatavate määruse (EL) 2019/2144 muudatustega (vt COM(2025) 993 final).

- **Vahendi valik**

Kuna muudetav õigusakt on direktiiv, peaks kavandatav muutev õigusakt põhimõtteliselt olema samas vormis.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Vt COM(2025) 993 final.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Vt COM(2025) 993 final.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Vt COM(2025) 993 final.

- **Mõjuhinnang**

Vt COM(2025) 993 final.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Vt COM(2025) 993 final.

- **Põhiõigused**

Käesolevas ettepanekus austatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas[8] sätestatud põhiõigusi ja järgitakse selles tunnustatud põhimõtteid.

4. MÕJU EELARVELE

See algatus ei too komisjonile kaasa lisakulusid.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanek ei vaja rakenduskava. Komisjon jälgib uue sätte ülevõtmist, rakendamist ja kohaldamist ning selle järgimist.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikkel 1 Direktiivi 92/6/EMÜ muutmine

Käesoleva artikliga asendatakse direktiivi 92/6/EMÜ artikli 3 lõige 1. Selle sätte kohaldamisalast on välja jäetud elektri jõul liikuvad N_2-kategooria sõidukid, mille lubatud täismass on 3,5–4,25 tonni. Selguse huvides asendatakse kogu lõige.

Artikkel 2 Ülevõtmine

[8] ELT C 326, 26.10.2012, lk 391, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj.

Liikmesriikidel on [kolm kuud pärast dokumendil COM(2025) 993 final põhineva määruse jõustumist] aega see uus säte oma siseriiklikku õigusesse üle võtta.

Ettepanekule ei ole lisatud finants- ja digiselgitust. Seda käsitletakse vastavas avalduses, mis on lisatud dokumendis COM(2025) 993 final esitatud seadusandlikule ettepanekule.

2025/0424 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 92/6/EMÜ, et vabastada teatavad N_2-kategooria elektrisõidukid kiiruspiiriku paigaldamise ja kasutamise nõudest

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[9]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[10]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Teatavate kategooriate mootorsõidukite kiiruspiirikute paigaldamist ja kasutamist käsitleva nõukogu direktiivi 92/6/EMÜ[11] artikli 3 lõikes 1 nõutakse kiiruspiirikute paigaldamist ja kasutamist N_2- ja N_3-kategooria sõidukites. Selle artikli kohaselt tohib selliseid sõidukeid kasutada teel ainult juhul, kui need on varustatud kiiruspiirikuga. Paigaldamisnõue on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/2144[12] integreeritud ka mootorsõidukite tüübikinnitust käsitlevatesse õigusaktidesse.

(2) Aku lisamassi tõttu võib akutoitega elektriliste väikeste tarbesõidukite mass ületada 3,5 tonni. Sellise massi suurenemise korral kohaldatakse nende sõidukite suhtes kiiruspiiriku nõuet, kuigi nende kandevõime ja kasutusotstarve on samad mis direktiivi 92/6/EMÜ kohaldamisalasse mittekuuluvatel väikestel sisepõlemismootoriga tarbesõidukitel. See nõue tekitab sõidukitootjatele ja selliseid sõidukeid ostvatele ettevõtjatele põhjendamatuid kulusid, pidurdades heiteta väikeste tarbesõidukite arvu suurenemist teedel. Seepärast on asjakohane vabastada elektri jõul liikuvad N_2-kategooria sõidukid, mille suurim tehniliselt lubatud täismass on 3,5–4,25 tonni, kiiruspiirikuga varustamise nõudest.

(3) Paralleelselt muudetakse määrust (EL) 2019/2144, et vabastada elektri jõul liikuvad N_2-kategooria sõidukid, mille suurim tehniliselt lubatud täismass on 3,5–4,25 tonni, ÜRO eeskirja nr 89 kohaste kiiruspiirikutega varustamise nõudest.

(4) Direktiivi 92/6/EMÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta,

---

9 ELT C [...], [...], lk [...].
10 ELT C [...], [...], lk [...].
11 EÜT L 57, 2.3.1992, lk 27. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1992/6/oj.
12 ELT L 325, 16.12.2019, lk 1. ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2144/oj.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 92/6/EMÜ muutmine

Direktiivi 92/6/EMÜ artikli 3 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et N_2- ja N_3-kategooria mootorsõidukeid, välja arvatud elektri jõul liikuvad N_2-kategooria sõidukid, mille lubatud täismass on 3,5–4,25 tonni, võib kasutada teel ainult juhul, kui need on varustatud kiiruspiirikuga, mis ei võimalda kiirusel tõusta üle 90 km/h.“

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [kolm kuud pärast dokumendil COM(2023) 993 final põhineva määruse jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

   Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates [väljaannete talitus: palun lisada dokumendis COM(2023) 993 final esitatud määruse (EL) 2019/2144 muudatuste kohaldamise kuupäev].

   Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
[...]	*[...]*